

Plantes transgèniques, la nova revolució agrícola

Pere Puigdomènech. Director del Centre d'Investigació i Desenvolupament del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC).

■ El primer vegetal transgènic va arribar al mercat nord-americà l'any 1994: un tomàquet amb la maduració retardada gràcies a la modificació del sistema hormonal que controla el marcim dels fruits. Enguany arriben al camp plantes resistents a virus o insectes, tolerants a herbicides o que permeten nous tipus d'híbrids.

No és previsible que la modificació de plantes per mètodes moleculars tingui efectes directes sobre els consumidors; de fet, l'agricultura actual utilitza llavors de plantes molt modificades genèticament i que porten gens d'espècies silvestres que són fins i tot tòxiques, en alguns casos. Les qüestions que es plantegen sobre aquests vegetals tenen a veure amb possibles efectes en el medi. Per aquesta raó s'han introduït regulacions perquè, abans de comercialitzar una llavor, es pugui assegurar que no conté cap risc suplementari. D'una altra banda, les modificacions que es van introduint en les plantes poden tenir un interès considerable. Vist que la població humana creix, i que caldria no augmentar la superfície cultivada, es fa necessària una agricultura més eficaç i que, alhora, produeixi un mínim d'agressió ambiental.

Actualment hom investiga per convertir les plantes en productores de substàncies tals com ara plàstics o combustibles,

i d'alt valor afegit, com ara fàrmacs o anticossos. D'aquesta manera s'obren noves perspectives a l'agricultura, que haurien de permetre que les plantes es convertissin en reactors capaços de produir substàncies que actualment depenen de primeres matèries no renovables. Això a banda, els projectes per a obtenir noves plantes transgèniques són de diversos tipus. D'un costat, es tracta d'obtenir vegetals més resistents a malalties, fet que permetria pèrdues menors en les collites i una reducció de l'ús de plaguicides. Uns altres van dirigits a obtenir plantes d'una qualitat alimentària superior, o amb uns rendiments millors que permetin de reduir l'ús dels adobs.

Les plantes transgèniques ens ofereixen una oportunitat, probablement extraordinària, d'aconseguir una agricultura molt més adaptada al medi i que respongui a les necessitats creixents de la humanitat. Com les fem servir, ja depèn de nosaltres.

Un risc per a la biodiversitat i per a una dieta equilibrada

Xavier de Blas. Secretari general del Consell Alimentari de la Mediterrània - Associació de Consumidors de Catalunya (CAM-ACC).

■ Des de l'inici de les civilitzacions, l'ésser humà ha buscat espècies animals i vegetals que, amb una feina o cura mínimes, donessin un alta producció d'aliments. Per això hem anat seleccionant les varietats més resistents o més productives en un determinat àmbit geogràfic. Però actualment aquesta recerca ha arribat a un punt crític: l'obtenció de noves varietats de plantes i animals per modificació genètica.

Això planteja dubtes relatius al seu impacte sobre la bio-

diversitat, perquè es podrien reduir les varietats d'una espècie, determinades per les característiques geogràfiques de cada zona. En molts casos, aquesta reducció és deguda a raons bàsicament productives, sense tenir en compte la funció "ecològica" pròpia de cada espècie. D'una altra banda, s'han de promoure les tecnologies o els avenços científics que aporten una millora de la qualitat dels aliments. Ens hauríem de preguntar, per tant, si és necessària, i quins avantatges té, la producció i la comercialització d'aliments modificats genèticament. **No tenim prou dades per a assegurar que aquesta nova tecnologia augmentarà la qualitat dels productes alimentaris.** És a dir, no sabem si millorarà les condicions nutricionals, higièniques (absència de substàncies o microorganismes tòxics per a l'ésser humà) i organolèptiques (gust, olor, aroma, color i textura) de fruites i verdures, ni si respecta prou el medi. Com a molt, l'enginyeria genètica aug-

menta la productivitat, i per tant la quantitat d'aliments disponibles, la qual cosa no és cap avantatge al nostre país: d'aliments, ens en sobren. La nostra alimentació, prenent per model l'alimentació mediterrània, ha d'afavorir les varietats locals i, per tal de mantenir l'equilibri nutricional de la nostra dieta, ha de prioritzar la diversitat i la qualitat per sobre la monotonia i la quantitat.

En aquests moments, no hi ha al nostre país cap normativa específica sobre la comercialització de productes modificats genèticament, per la qual cosa aquests aliments prodrien circular dins el mercat sense figurar clarament identificats ni registrats com a tals. En vist de tot això cal un màxim d'informació i de formació als consumidors i establir un marc legal que vetlli per la defensa dels seus drets.

FIRO-FOTO